

"משל לאב ובן שהיו מהלכין בדרך ונתייגע הבן ואמר לאביו היכן היא המדינה אמר לו: סימן זה יהא בידך, אם ראית בית קברות לפניך הרי המדינה קרובה לך" (מדרש שוחר טוב, מזמור כ').

ומי יזכר את הזוכרים

1

פסוקים ליום הזכרון, מזמור זכירה
למתים במלחמה. גם דור הזוכרים הולך ומת,
חציו בשיבה טובה, חציו בשיבה רעה,
ומי יזכר את הזוכרים?

3

ואיך עומדים בטקס זכרון? זקופים או כפופים
מתוחים כאהל או ברשול של אהל,
ראש משפל כאשמים או ראש מורם בהפגנה נגד המות,
עיניים פעורות וקפואות כעיני המתים
או עיניים עצומות, לדאות בוככים בפנים,
ומה השעה הטובה לזכור? בצהרי היום
כשהצל חבוי מתחת רגלינו, או בין הערבים
כשהצל מתארך כגעגועים
שאין להם ראשית ולא תכלית, כמו אלהים?

10

ומי יזכר? ובמה משמרים זכרון? במה משמרים בכלל בעולם,
משמרים במלח ובספר, בחם גבה ובהקפאה עמקה
באטימה מחלטת, בבוש ובחגיטה.
אבל שמור הזכרון הטוב ביותר הוא
לשמרו בתוך השכחה שאף זכירה אחת
לא תוכל לעולם לחדר לתוכה ולהפריע את מנוחת הנצח
של הזכרון.

יהודה עמיחי, פתוח-סגור-

"למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי

חיידך" (דברים ט')

"זכור את יום השבת לקדשו" (שמות כ')

"רק השמר לך ושמור נפשך מאוד, פן תשכח את
הדברים אשר ראו עיניך, ופן יסורו מלבבך כל ימי
חיידך והודעתם לבניך ולבני בניך, יום אשר עמדת
לפני ה' אלהיך בחורב" (דברים ד')

"זכור, אל תשכח את אשר הקצפת את ה' אלהיך

במדבר" (דברים ט')

"זכור את אשר עשה ה' אלהיך למרים, בדרך

בצאתכם ממצרים" (דברים כ"ד)

"זכור את אשר עשה לך עמלק, בדרך בצאתכם
ממצרים, אשר קרך בדרך ויזנב בך כל הנחשלים
אחריך ואתה עייף ויגע, ולא ירא אלהים "והיה
בהניח ה' אלהיך לך מכל איוביך מסביב, בארץ אשר
ה' אלהיך נתן לך נחלה לרשתה, תמחה את זכר עמלק
מתחת השמים, לא תשכח" (דברים כ"ה)

חזון העצמות היבשות

א היתה עלי, ג-ה', ויוצאני ברוח ה', וניחני בתוך הבקעה; והיא, מלאה עצמות. ב והעבירני עליהם, סביב סביב; והנה רבות מאד על-פני הבקעה, והנה יבשות מאד. ג ויאמר אלי--בן-אדם, התחיינה העצמות האלה; ואמר, אדני ה' אתה ידעת. ד ויאמר אלי, הנבא על-העצמות האלה; ואמרתי אליהם--העצמות היבשות, שמעו דבר-ה'. ה כה אמר אדני ה', לעצמות האלה: הנה אני מביא בכם, רוח--וחייתם. ו ונתתי עליכם גידים והעלתי עליכם בשר, וקרמתי עליכם עור, ונתתי בכם רוח, וחייתם; וידעתם, כי-אני ה'. ז ונבאתי, כאשר צויתי; ויהי-קול כהנבאי, והנה-רעש, ותקרבו עצמות, עצם אל-עצמו. ח וראיתי והנה-עליהם גדים, ובשר עליהם, ויקרם עליהם עור, מלמעלה; ורוח, אין בהם. ט ויאמר אלי, הנבא אל-הרוח; הנבא בן-אדם ואמרתי אל-הרוח {ס} כה-אמר אדני ה', מארבע רוחות באי הרוח, ופחי בהרוגים האלה, ויחיו. י והנבאתי, כאשר צויתי; ותבוא בהם הרוח ויחיו, ויעמדו על-רגליהם--חיל, גדול מאד-מאד. יא ויאמר, אלי, בן-אדם, העצמות האלה כל-בית ישראל המה; הנה אמרים, יבשו עצמותינו ואבדה תקותנו--נגזרנו לנו. יב לכן הנבא ואמרתי אליהם, כה-אמר אדני ה', הנה אני פתח את-קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם, עמי; והבאתי אתכם, אל-אדמת ישראל. יג וידעתם, כי-אני ה': בפתחי את-קברותיכם, ובהעלותי אתכם מקברותיכם--עמי. יד ונתתי רוחי בכם וחייתם, והנחתי אתכם על-אדמתכם; וידעתם כי-אני ה', דברתי ועשיתי--נאם-ה'. {פ}

יחזקאל פרק לו